

MATERIALS DE TREBALL

JUSTÍCIA I PAU

33

El Centre d'Estudis per a la Pau JM Delàs és membre de l'ENAAT (European Network Against Arms Trade) i col·laborador del SIPRI (Stockholm International Peace Research Institute)

FEBRER 2008

CENTRE D'ESTUDIS
PER A LA PAU
JMDELÀS

JUSTÍCIA I PAU

Sumari

La inèrcia de la despesa militar de l'Estat espanyol 3
Pere Ortega

La Llei d'ocultació de les vendes d'armes. 8
Eduardo Melero i Tica Font

BBVA i BANESTO lideren un crèdit sindicat a MAXAM . . 10
Tomàs Gisbert

Un pas més cap a la prohibició de les bombes de dispersió? 11
Jordi Calvo

S'ha legalitzat la guerra a Espanya? 13
Eduardo Melero

Notícies. 15

Primera llei que regula el comerç d'armes a Espanya

Al desembre s'ha aprovat la primera llei sobre el control del comerç exterior de material de defensa i de doble ús, fins ara aquestes exportacions estaven regides per un reglament.

La nova llei incorpora el Codi de Conducta de la Unió Europea, de manera que els criteris bàsics per exportar armes han de ser el manteniment de la pau internacional i la protecció dels drets humans. La llei, en el article 8 apartat a), diu que no s'exportaran armes «quan hi hagi indicis racionals que els materials de defensa... puguin ser utilitzats en accions que pertorbin la pau, l'estabilitat o la seguretat en un àmbit mundial o regional, puguin exacerbar tensions o conflictes latents, puguin ser utilitzats de manera contrària a

la dignitat inherent a l'ésser humà, amb finalitats de repressió interna o en situacions de violacions de drets humans, tinguin com a destí països amb evidències de desviaments de materials transferits o puguin vulnerar els compromisos internacionals [...]».

L'esperit d'aquesta llei ens satisfà, és un reconeixement a l'esforç de moltes persones i entitats que treballen per reduir la violència i construir un món en pau. Però també hem d'acceptar que com moltes lleis sempre hi ha forats per on saltar-se l'esperit del que s'ha escrit; aquesta llei també té portes per on escapar-se i no complir-la. Així, la disposició operativa 10 del Codi de Conducta obre la porta al fet que es prioritzin els criteris econòmics, socials, comercials o industrials (cont. pàg. 2)

(ve de pàg. 1) espanyols sobre la protecció dels drets humans, la pau i la seguretat internacional, i el desarmament; o la Guia d'Usuari del Codi de Conducta que assenyala que, a vegades, els estats membres poden permetre exportacions d'equipaments militars amb finalitats humanitàries, encara que siguin contraries al mateix Codi. No se'ns acudeix cap situació que amb finalitats humanitàries es puguin exportar armes.

No es gaire usual, però es positiu, que una llei reculli el compromís del Govern a promoure i donar suport a les iniciatives internacionals que tinguin per objectiu la restricció o la prohibició de les bombes de dispersió i comprometre's a mantenir una posició activa a favor de l'elaboració d'un Tractat Internacional sobre Comerç d'Armes.

Hem de lamentar, però, que el Parlament no s'hagi atrevit a trencar amb el secretisme que envolta les exportacions d'armes; mantenir les actes de la JIMDDU (Junta Interministerial Reguladora del Comerç Exterior de Material de

Defensa i de Doble Ús) classificades com secret d'Estat suposa que no podrem saber quines armes s'exporten, qui les compra ni qui les ha produït. Aquesta informació no serà accessible als diputats ni a l'opinió pública, que per tant no podran exercir el seu paper de control sobre el Govern i no els permetrà fer un seguiment del compliment de la llei. La mateixa llei solament diu que el Govern informará de l'import de les exportacions per països de destí i per categories descriptives dels productes exportats.

La llei atorga a la JIMDDU el poder de no exigir als exportadors un informe previ o document de control d'aquelles exportacions que es determinin reglamentàriament, és a dir, la llei no impedeix que la JIMDDU decideixi no controlar determinades exportacions.

En definitiva es tracta d'una llei que presenta pocs avenços, que no modifica els elements centrals i més criticables del reglament anterior: la impunitat del secretisme per vendre armes sense saber el nom propi de què és ven, qui les ven i qui les compra.

Les idees pacifistes empresonades

Sabino Ormazabal és, des d'antic, un destacat membre del moviment pacifista i ecologista basc, un objector de consciència, impulsor i defensor d'objectors i insumisos al ja desaparegut Servei Militar Obligatori. És, a més, un declarat defensor de la no-violència activa que no ha tingut cap perjudici a condemnar la violència d'ETA o la procedent d'altres àmbits.

Sabino Ormazabal ha estat condemnat a nou anys de presó al costat d'altres membres de la Fundació Joxemi Zumalabe en el judici 18/98 dirigit pel jutge Baltasar Garzón, de l'Audiència Nacional. Aquesta Fundació es dedicava a fomentar i divulgar treballs destinats al canvi i la transformació de la societat basca amb especial atenció als moviments socials a Euskal Herria, així com a promoure una major interrelació entre aquests. La prova que sustenta la condemna de Sabino es basa en el fet que, segons la Sentència, el patronat de la Fundació Zumalabe hauria estat en contacte amb la cúpula d'ETA per desenvolupar una estratègia

de desobediència civil a Euskal Herria com a complementària de la lluita armada.

És bo recordar que la desobediència civil va dirigida a aquells espais no democràtics de l'ordenament jurídic precisament per millorar i enfortir la democràcia. Així ho van manifestar Thoreau, Gandhi i Luther King, pares de la desobediència, aquells que van aconsellar objectar en consciència enfront de decisions o lleis governamentals injustes, advertint que aquestes accions són pròpies dels millors ciutadans, perquè van dirigides a millorar la societat. En aquest sentit ens solidaritzem amb Sabino Ormazabal, ja que creiem que mai ha tingut cap intenció de col·laborar amb ETA, per al qual cosa considerem injust que se'l condemni per col·laborar amb el terrorisme. Alhora que ens reafirmem al seu costat en les idees de transformació a través de l'objecció, la no cooperació i la desobediència.

La inèrcia de la despesa militar de l'Estat espanyol

José Antonio Alonso –ministre de Defensa– i Robert Gates –Secretari de Defensa dels EUA– a la reunió de ministres de Defensa de l'OTAN de Sevilla del 2007

El pressupost de defensa de l'any 2008

Amb la presentació al Congrés de Diputats dels pressupostos generals de l'Estat elaborem, cada any, un informe sobre la despesa militar. Això ho portem a terme perquè pretenem influir en el debat que, en els mitjans i en la societat, es dona a l'entorn de l'esdeveniment més important que ha de regir la política de tot l'Estat per a l'any pròxim.

Els pressupostos de l'Estat espanyol dedicats a qüestions militars, com els de la resta de països del nostre entorn, estan repartits entre diversos ministeris. Així, quan parlem de despesa militar no solament ens referim al pressupost del Ministeri de Defensa, sinó a totes aquelles despeses que tenen com a destí les forces armades espanyoles i, en canvi, provenen d'altres ministeris. Aquest criteri, encara que de sentit comú, no és nostre, sinó que és una recomanació d'organismes tan dispars com el Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI) i l'Aliança Atlàntica, que concreten quines són les partides que han d'englobar la despesa militar.

Llavors, d'acord amb aquests criteris, és apropiat incrementar el pressupost del Ministeri de Defensa amb aquelles partides militars

que es troben en altres ministeris, com és el cas de les classes passives militars a càrrec de la seguretat social, aquells militars que han passat a la reserva o són pensionistes; la R+D militar del Ministeri d'Indústria; els cossos paramilitars, com la Guàrdia Civil, pel seu caràcter militar, avui a càrrec del Ministeri de l'Interior; les càrregues socials patronals de la mútua ISFAS, que sorgeix d'Altres Ministeris, i les contribucions a organismes internacionals militars, com la OTAN i la UEO, a càrrec del Ministeri d'Afers Exteriors. Nosaltres, a més, afegim la part proporcional dels interessos del deute de l'Estat respecte a la despesa militar. Això es justifica per la importància de les inversions en armaments i instal·lacions militars, perquè si l'Estat s'endeuta per poder realitzar-les, resulta adequat que la part proporcional dels interessos del deute s'apliquin a la despesa militar.

Un cop afegides, el total de la despesa militar supera en més del doble el del Ministeri de Defensa (Taula 1) i situa els principals indicadors de la despesa militar de 2008 en percentatges molt més elevats dels manejats pel Govern i repetits en els mitjans de comunicació (Taula 2).

Taula 1. La despesa militar inicial de l'Estat espanyol anys 2007-2008
(en milions d'euros corrents)

Conceptes	2007	2008
Ministeri de Defensa	8.052,76	8.492,61
Organismes Autònoms del Ministeri de Defensa	1.282,19	1.334,63
Centre Nacional d'Intel·ligència	241,57	264,71
Total Defensa	9.576,52	10.091,95
Classes passives militars	3.102,21	3.184,35
ISFAS ((Altres Ministeris)	563,62	565,60
Guàrdia Civil (Ministeri de l'Interior)	2.657,51	2.893,36
R+D militar (Ministeri d'Indústria)	1.225,06	1.308,57
OTAN i UEO (Ministeri d'Assumptes Exteriors)	7,79	7,80
Total Defensa criteri SIPRI i OTAN	17.132,71	18.051,63
Interessos del Deute Públic	844,52	858,68
TOTAL DESPESA MILITAR	17.977,23	18.910,31

Font: Elaboració pròpia

Taula 2. Principals indicadors de la despesa militar 2008

Despesa militar per dia	51,81 milions d'euros
Despesa militar per habitant/any	422 euros
Inversions militars representen el 16,71% del total de inversions de l'Estat i les CA	4.080 milions d'euros
Increment de les inversions respecte a l'any 2007	27,7%
R+D militar total	1.664,24 milions d'euros
Despesa militar respecte al PIB 2008	1,69%
Increment de la despesa militar respecte a l'any 2007	5,38%
R+D militar respecte al total de R+D	17,82%
Despesa militar respecte al pressupost total	5,42%

Font: Elaboració pròpia

El debat públic sobre el contingut dels pressupostos de l'Estat es produeix sobre el projecte inicial durant la seva presentació al Congrés de Diputats. Però després, durant la seva execució al llarg de l'exercici, es van produint modificacions en la despesa pública de les quals no s'escapa el Ministeri de Defensa. Aquestes modificacions poden produir-se a causa de motius difícils de predir, però moltes

altres vegades és simplement una estratègia per amagar i reduir l'increment de la despesa militar i, de passada, eludir el debat sobre un excessiu increment d'aquesta despesa. Per aquest motiu, en finalitzar l'exercici revisem els pressupostos inicials aprovats i ens trobem amb augments que oscil·len entre el 15% i el 20% anuals (Taula 3). La qual cosa dispara els indicadors de la despesa militar en aquesta mateixa proporció.

1. Els increments provenen, moltes vegades, de la Partida Fondos de Contingencia de Otros Ministerios. Per veure un informe detallat, consulteu: Toribio, José, *El escándalo del gasto militar* en www.justiciaipau.org/centredelas/

Taula 3. Pressupost liquidat (obligacions reconegudes)

(en milions d'euros corrents)

Conceptes	2006 ²	2007 ³
Ministeri de Defensa	8.571,34	9.578,40
Organismes Autònoms del Ministeri de Defensa	1.600,13	1.648,60
Centre Nacional d'Intel·ligència ⁴	208,57	241,57
Total Defensa	10.380,04	11.468,57
Total Defensa inicial	8.857,25	9.576,52
Total Defensa liquidat	10.380,04	11.468,57
% Variació	17,19	19,76

Font: Elaboració pròpia

L'aspecte més destacat, pel que fa al contingut i importància, són les inversions militars que, amb una xifra de 4.080 milions d'euros, representen un 16,71% del total de les inversions de l'Estat central incloses les inversions de les comunitats autònomes. Aquesta quantitat sorgeix de sumar les inversions del Ministeri de Defensa i els seus Organismes Autònoms, més la R+D del Ministeri d'Indústria. La R+D és una part de la inversió final d'un producte, en aquest cas destinada a proveir d'ajudes les indústries militars per desenvolupar els projectes de noves armes.

En la Taula 4, es pot apreciar com, l'any 2008, la inversió militar respecte a l'any 2007 augmenta un 27,7%. D'aquí la importància del seu contingut, ja que un augment d'aquesta

magnitud també el necessiten les afeblides infraestructures del país.

Al llarg de l'any, el Govern espanyol aprova nous projectes militars o ampliacions dels ja existents. Durant l'any 2007 han aparegut novetats que incrementen les ja importants inversions en armaments (Taula 5). A més a més, aquests projectes sofreixen canvis en els seus preus finals perquè cada any es produeixen augments. Això és degut als canvis constants als quals estan sotmesos aquests sofisticats artefactes. Amb la qual cosa se sap el cost inicial de l'arma, però no el seu preu final (es pot consultar en les estadístiques de: www.justiciaipau.org/centredelas).

Però a més dels canvis constants en els projectes, es produeix una altra perversió: la ineficiència que acompanya la producció d'armes, perquè, en no tenir cap competència en el mercat i com que l'únic client és l'Estat, les empreses no exerciten cap control sobre els costos de producció, els quals es traslladen al preu final de l'arma. Un bon exemple el tenim en les ajudes en la R+D destinada a aquests projectes.

La R+D militar

La R+D militar de l'any 2008 augmenta respecte a l'any anterior en un 4,91% i si percentualment respecte al total de l'Estat dedicat a R+D civil disminueix respecte a l'any 2007 és a causa de l'innegable esforç del Govern d'incrementar les ajudes a R+D civil que arriben fins a 7.678,9 milions. Una novetat respecte a anys anteriors és que la R+D militar i la civil es presenten per separat dintre dels pressupostos de l'Estat, però

Taula 4. Inversions Militars/Estat central + comunitats autònomes

(en milions d'euros corrents)

Any	Inversions Defensa ⁵	R+D militar Ministeri Indústria	Inversió militar total	Inversió Estat i CA.	% Inversió Militar/Estat
2007	1.970,42	1.225,06	3.195,48	21.849,50	14,62
2008	2.771,51	1.308,57	4.080,08	24.404,60	16,71

Font: Elaboració pròpia

2.La liquidació 2006 és provisional

3.La liquidació 2007 és provisional a 30/9/07

4.La consignació del CNI és la inicial, perquè la liquidació final és secreta

5.Les inversions inclouen la R+D del Ministeri de Defensa

El MALE UAV de coproducció d'EADS i d'Israel Aircraft Industry

Taula 5. Contractes nous de compres d'armes per part d'Espanya del 2007

- 2.600 míssils anticarro Spike a l'empresa Rafael (Israel) per un import de 327 milions d'euros l'ensamblatge. Ho realitzaran General Dynamics/Santa Bàrbara i TecnoBit amb un contracte de 30 milions €. Els míssils estan destinats als helicòpters de combat Tigre per a l'exèrcit espanyol que fabricarà Eurocopter Espanya.
- 4 Sistemes de radar Arthur de Ericsson per un import de 69,09 milions €
- 4 avions no tripulats UAV de Aircraft Industries Israel, en els quals participaran Indra i EADS-CASA per un import de 17 milions €.
- 24 Míssils Tomahawk (sobre els 60 previstos) de Raytheon (EUA) per un import de 74 milions €.
- Modernització d'Helicòpters CH-47 Chinook per EADS-CASA per un import de 53 milions €
- Equips Unitat Militar Emergències composts de camions a Iveco i totterrenys a Santana per un import de 230 milions €
- 4 avions Harrier II Plus a EADS-CASA per un import de 10 milions €
- Radiotelèfons tàctics P34G a Amper per un import de 180 milions €
- 40 Vehicles blindats MRAP (sobre un total de 220), en fase de concurs públic, per un import de 14 milions €

Font: elaboració pròpia

així i tot la R+D militar encara és un 17,82% respecte del total de la R+D de l'Estat (Taula 6).

L'esforç del govern d'incrementar la R+D s'expressa amb l'afegit de la "i" d'innovació. Així, ara es parla de la R+D+i per canviar la inèrcia del passat que situava Espanya a la cua dels països de l'OCDE en aquest important aspecte. Però aquest aspecte positiu d'augmentar la innovació té en la R+D militar el seu vessant negatiu. Any rere any comprovem com el Govern espanyol aprova uns pressupostos militars on les partides dedicades a la R+D militar augmenten, especialment els préstecs a empreses des del Ministeri d'Indústria.

Aquesta decisió sorgeix el 1996 i obeeix a una triple causa. En primer lloc, no augmentar el pressupost de defensa per evitar les crítiques de l'oposició parlamentària, però sobretot d'una opinió pública desfavorable a l'increment de les despeses militars. Per una altra banda, no incloure'ls com una despesa, sinó com un préstec a empreses sense cap interès a retornar en 20 anys i així, de passada, se satisfan les demandes d'unes indústries militars que volen compensacions de l'Estat per desenvolupar noves armes. Finalment, amb aquestes pràctiques, els militars veuen satisfetes les seves demandes de modernització dels equips militars.

Taula 6. R+D Militar 2007-2008

(en milions d'euros corrents)

	2007	2008
Programa 464A (Investigació i estudis)	226,56	211,85
Programa 467G (Societat de la informació)	3,90	3,90
Canal d'Experiències Hidrodinàmiques El Pardo	5,96	6,37
Institut Nacional de Tècnica Aeroespacial E.T. (INTA)	124,61	133,54
Total R+D Ministeri de Defensa	361,03	355,66
Ajudes R+D militar Ministeri d'Indústria 464B	1.225,06	1.308,57
Total R+D militar	1.586,09	1.664,23
Total R+D civil	6.474,32	7.678,94
R+D militar respecte al total de R+D	19,68%	17,82%

Font: Elaboració pròpia

Però el problema és que durant els dotze anys transcorreguts s'han donat préstecs a les empreses per 12.104,84 milions que se suposa hauran de retornar. Deute que continuarà augmentant, ja que les inversions previstes fins al 2023 s'estima que arribaran a 26.000 milions d'euros i que el Ministeri de Defensa tindrà que retornar al d'Indústria. Però la realitat s'imposa, les empreses perceben els préstecs com a ajudes, fins avui no han retornat ni un euro, igual que el Ministeri de Defensa. Tot això afegit als efectes perversos que provoca en els pressupostos de l'Estat, perquè en tractar-se de préstecs es comptabilitzen com un deute en el capítol d'ingressos, provocant un desequilibri pressupostari al final de l'exercici que forçosament es convertirà en dèficit i tindrà un efecte inflacionari sobre l'economia.

Balanç final

La política militar pot canviar si el govern és d'un o un altre signe, més a la dreta o a l'esquerra. Però quan es tracta de decidir les polítiques de despesa militar no és menys cert que els uns i els altres se situen en la inèrcia de continuar apostant per incrementar el pes del que és militar. La qual cosa, respecte a la situació mundial, contribueix a l'augment de les tensions militars i a la cursa d'armaments del bloc occidental amb Estats Units al seu cap. Una aposta política amb un resultat molt negatiu pel que fa a la seva eficàcia en termes de política exterior, i de nul·la eficiència sobre el desenvolupament econòmic del país, quan hi continua havent tantes necessitats socials per resoldre dintre i fora de les nostres fronteres.

Pere Ortega

El IRIS-T, un míssil part del projecte de R+D de Sener

La Llei d'ocultació de les vendes d'armes

Per poder exportar armes es requereix una autorització administrativa que concedeix el Ministeri d'Indústria. Aquesta autorització es concedeix sempre que existeixi un informe favorable de la Junta Interministerial Reguladora del Comerç Exterior de Material de Defensa i de Doble Ús (JIMDDU), que és l'òrgan que valora que les exportacions compleixin els requisits establerts per la llei. La JIMDDU ha de vetllar per llei pel compliment del Codi de Conducta de la UE, codi que ha quedat recollit en la mateixa llei. Aquest codi estableix que no han de vendre's armes a països sancionats, inestables, en conflicte armat, que vulnerin els drets humans, que no condemnin el terrorisme o que tinguin un nivell de benestar delicat. A la vista d'això, com cal interpretar les exportacions d'armes espanyoles a Turquia, Aràbia Saudita, el Marroc, Equador, Colòmbia, Índia, Israel, Veneçuela, Unió dels Emirats Àrabs, Indonèsia, Singapur, Tailàndia, Sri Lanka, Angola, Ghana, Pakistan i Kenya? Davant d'aquestes exportacions, com comprovar que la JIMDDU compleix la llei si les seves decisions i les seves actes són secretes?

Des del Centre Delàs de Justícia i Pau entenem que una veritable transparència té com a condició prèvia que es prohibeixi classificar com a secret d'Estat el contingut de les actes de la Junta Interministerial Reguladora del Comerç Exterior de Material de Defensa i de Doble Ús (JIMDDU). Mentre es mantingui el contingut d'aquestes actes com a secret d'Estat, parlar de transparència en matèria de comerç d'armes és una forma de manipulació. El secret d'Estat en el comerç d'armes impedeix parlar de transparència i a més atorga la cobertura necessària per ocultar el descontrol existent en aquest tipus de comerç. Un descontrol que la nova llei no tallarà mentre mantingui les seves autèntiques causes: el secretisme i els poders arbitraris que s'atorguen a la JIMDDU.

Mantenir les actes de la JIMDDU classificades com a secret d'Estat suposa que la informació sobre el comerç d'armes no pot ser coneguda per l'opinió pública ni sotmesa a control parlamentari. Precisament per això s'han classificat com a secret d'Estat, per ocultar a la ciutadania i al Parlament els aspectes més escandalosos del comerç d'armes. Aquest

comerç es converteix així en un negoci secret, que només coneixen les indústries armamentístiques i l'Administració. El secretisme impossibilita en la pràctica que es pugui portar a terme un control judicial de les autoritzacions administratives d'exportació atorgades. Des d'un punt de vista jurídic, aquesta classificació com a secret vulnera la llei sobre secrets oficials, que només permet declarar com a secreta aquella informació el coneixement públic de la qual "pugui danyar o posar en risc la seguretat i defensa de l'Estat" (article 2).

Un altre dels aspectes més negatius de la llei és que atorga a la JIMDDU el poder de no exigir cap informe previ ni documents de control en aquelles exportacions que es determinin reglamentàriament (article 14, apartat 3). El reglament vigent permet a la JIMDDU una llibertat total en aquest sentit, situació que molt probablement no canviï amb el nou reglament. La llei no impedeix que la JIMDDU decideixi no controlar determinades exportacions, poder que podrà utilitzar al seu lliure arbitri. Si sumem secretisme i arbitrarietat el resultat no pot ser altre que el descontrol (o falta de control) en el comerç d'armes.

La llei també obliga el Govern a enviar al Congrés dels Diputats informació estadística sobre les exportacions d'armes (article 16). Es recull així legalment una pràctica que s'està realitzant des de fa diversos anys. El contingut d'aquestes estadístiques és molt deficient, ja que impedeix conèixer realment quines armes s'exporten. Per exemple, l'informe del 2006 recull que al Marroc s'han exportat armes per valor de 6.922.200 € dintre de la categoria 4 (bombes, torpedes, coets, míssils). És a dir, podem saber el valor de l'exportació per país, però no exactament el producte; així, doncs, ens continuem preguntant: s'han venut mines antipersona?, s'han venut bombes de dispersió a algun d'aquests països? Aquesta informació no l'ofereix l'informe del 2006 i no s'oferirà en els informes dels pròxims anys.

Se'ns presenta com a avanç que l'article 16 inclogui que el Govern informará sobre l'usuari final i la naturalesa pública o privada de l'exportació. L'informe del 2006 facilita la informació següent: per exemple, en les

Entre els 6.922.000 d'euros de vendes al marroc se li han venut míssils?

exportacions a Canadà, en un 99,61% (del valor del que s'exporta) l'usuari és privat i l'importador és una empresa privada, i en el 0,39% l'usuari són les forces armades i l'ús és públic. Canadà va rebre per categoria 4 (bombes, torpedes, coets, míssils) armes per valor d'1.031.850 €. Resulta alarmant que s'hagin pogut vendre a una empresa privada i per a ús privat bombes o míssils i que no puguem saber quina classe d'empresa és, a què es dedica i sota quins conceptes pot l'empresa utilitzar aquestes bombes o míssils. Signifiquen aquestes exportacions que comencem a privatitzar la guerra?

Si a això hi sumem l'aplicació del secret estadístic, que ja no es recull expressament en el text de llei però resulta aplicable en virtut de l'article 13 de la llei 12/1989, de 9 de maig, de la funció estadística pública, les estadístiques d'exportació no inclouran dades relatives als exportadors i als productes exportats.

Finalment, la llei no prohibeix la fabricació i exportació de bombes de dispersió, sinó que es limita a assenyalar que el Govern promourà i donarà suport a les iniciatives nacionals i internacionals per restringir-les i, si escau, prohibir-les (disposició final tercera). A part del dubtós valor jurídic d'aquesta fórmula, el secretisme existent impedeix saber si realment s'estan exportant bombes de dispersió.

En conclusió, contràriament a la seva denominació, la llei aprovada no és una llei per al control del comerç d'armes, sinó una llei que garanteix el no control i la seva ocultació. La nostra valoració que aquesta

lleï no suposarà una millor pràctica del nostre Govern és avalada per altres polítiques que impulsen això mateix a través de diversos ministeris. No podem esperar que el nostre Govern sigui escrupolós en el compliment de l'esperit de la llei si des de diferents ministeris es porten a terme polítiques de suport a la indústria d'armament, com la política d'inversió o la política de recerca i desenvolupament de noves armes o la participació en projectes europeus de noves armes o la política de foment de les exportacions d'armes espanyoles. Cal destacar la complexa organització administrativa dedicada a patrocinar les exportacions d'armes espanyoles: l'Oficina de Suport Exterior del Ministeri de Defensa, les Agregadurías de Defensa que existeixen en les ambaixades i les empreses públiques DEFEX, S A i ISDEFE (Gerència de Cooperació Industrial). Finalment, cal destacar que moltes de les exportacions d'armes espanyoles es realitzen amb finançament públic o s'asseguren a través de l'empresa pública Companyia Espanyola d'Assegurances de Crèdit a l'Exportació, S A (CESCE).

Sembla raonable pensar que la política d'exportacions d'armes espanyoles es regularà no solament a través de la legislació sinó mitjançant la seva interpretació i aplicació, peces clau de la política de foment de les exportacions d'armes. Prova d'això són les poques denegacions d'autoritzacions que es produeixen (només 16 en 2005 i 3 en 2006, segons les estadístiques oficials).

Eduardo Melero i Tica Font

Negocis explosius: BBVA i BANESTO lideren un crèdit sindicat a MAXAM

A començament de setembre el Grup MAXAM (abans Unión de Explosivos Españoles) va obtenir un crèdit sindicat per 300 milions d'euros (50.000 milions de les antigues pessetes) per consolidar el seu lideratge entre els fabricants d'explosius europeus i el seu tercer lloc en el rànquing mundial. Aquest és el crèdit més gran que s'ha concedit a l'Estat espanyol després que esclatés la crisi financera d'aquest estiu passat.

Aquest crèdit sindicat ha estat liderat pel BBVA i el BANESTO i hi participen un total de divuit entitats financeres, els noms de la quals no s'han fet públics, a excepció de les dues esmentades i de Caixa Catalunya, que va donar a conèixer que aportava 18 milions d'euros a l'operació.

MAXAM també fabrica bombes cluster

El grup MAXAM, multinacional amb presència a vint països i que agrupa sis empreses a Espanya, opera en la fabricació d'armes sota la denominació comercial d'Explosivos

Alaveses, S A (EXPAL) i compta amb un llarg historial de fabricació de tota classe d'explosius, bombes, municions, espoletes i carcasses, i les molt perilloses bombes cluster o de dispersió. Les quals són una classe de bombes de fragmentació germana de les mines antipersones, ja prohibides a Espanya, que obre la seva mortífera càrrega abans d'arribar a terra disseminant múltiples petites bombes que moltes vegades no exploten i es converteixen de fet en mines antipersones, ja que perduren en el temps i causen múltiples víctimes entre la població civil.

EXPAL produeix la gamma de bombes cluster BME-330, de les quals hi ha diferents versions amb munició antipersonal, antitancs o antipistes d'aterratge, carregant de 180 a 512 submunicions de 800 o 200 g, respectivament, i arriba a submunició antipistes d'aterratge de 18 kg.

Tomàs Gisbert

Taula 1: Tipus de bombes de dispersió BME 330

	BME 330 C	BME 330 AT	BME 330 AR
Longitud	2,25 m	2,25 m	2,25 m
Propòsit	Multipropòsit	Antitanc	Antipista
Càrrega de guerra	180 Submunicions CP, CH o SNA	512 SAC-1 y 4 MAC-2	8 SAP y 20 SNA
Pes	317 Kg	317 Kg	317 Kg

Font: elaboració propia

Taula 2: Tipus de càrrega de les bombes de dispersió BME 330

	CP	CH	SNA	SAC-1	MAC-2	SAP
Longitud	0,13 m	0,13 m	0,13 m	0,103 m	0,116 m	0,53 m
Diàmetre	55 mm	55 mm	60 mm	44 mm	116 mm	130 mm
Propòsit	Antipersonal, letal a 5 m	Antitanc, 200 mm penetració	Denegació d'àrea	Anticarro 100 mm penetració	Mina antitanc, capacitat denegació d'àrea	Perforant pistes, fa malbé uns 50 m ²
Cap de guerra	Alt explosiu fragmentació	Càrrega retronant	Alt explosiu	1 Principal càrrega retronant i una fragmentació secundària	Alt explosiu	1 Càrrega retronant i 1 alt explosiu
Pes	0,8 Kg	0,8 Kg.	0,82 Kg	0,2 Kg	3,5 Kg	18 Kg

Font: elaboració propia

EXPAL i el complex militar industrial espanyol

Per *complex militar industrial* entenem el conjunt d'interessos que intervenen en la producció, comerç d'armes i manteniment de les forces armades, és a dir, accionistes, militars, polítics i financers que obtenen beneficis del cicle econòmic militar. Però quan parlem del complex militar industrial espanyol sempre surt la pregunta de qui són els seus integrants i com es relacionen entre si. Un exemple recent que ho il·lustra el tenim en Francisco Torrente, aquest almirall de l'armada espanyola que va deixar el càrrec de secretari general de Política de Defensa (Segenpol) el gener de 2007, i dos mesos més tard apareixia investit com a president d'una indústria d'armaments, Explosivos Alaveses, del holding Maxam.

MAXAM va canviar de mans (juny 2006) i va passar de l'anònim fons d'inversió holandès Pallas Invest (mai vam saber qui s'amaga al darrere) a ser controlada amb un 50% d'accions pel seu equip directiu dirigit per José Fernández Junco. Però qui va finançar l'operació de compra van ser dos fons de capital risc, Ibersuizas i Vista Capital, que en posseeixen entre tots dos un altre 50%. Darrera de Vista Capital que posseeix el 27% hi ha el BSCH (Banco Santander Central Hispano), amb un 50%, i amb un altre 50% el Royal Bank of Scotland; Ibersuizas, amb el 23%, té el Banc Pastor amb un 15% i Unión de Bancos Suizos (UBS) amb un 19,5%.

Un pas més cap a la prohibició de les bombes de dispersió?

Entre els dies 4 i 8 de desembre es va tenir lloc a Viena la III Conferència internacional per la prohibició de les bombes de dispersió o bombes clúster. És la tercera trobada d'aquest tipus, després de la d'Oslo i la de Lima, i va finalitzar amb cert èxit, amb un fort consens en els temes d'assistència a les víctimes, neteja de les zones afectades, destrucció d'estocs i cooperació i assistència internacionals.

La societat civil va participar a través de la CMC (Cluster Munition Coalition), que inclou prop de 200 ONG d'uns cinquanta països. A l'Estat espanyol, Justícia i Pau, la Fundació per la Pau, Greenpeace, el Moviment per la Pau i la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat van unir esforços, assistint com una única delegació, per tal d'arribar a un consens sobre la prohibició d'aquest armament. El Centre Delàs va estar present a la conferència, com a representant de Justicia y Paz-España, a la campanya espanyola per la prohibició de les bombes clúster.

Prèviament a la Conferència, es va dur a terme el Fòrum Internacional de la CMC, on representants de Nacions Unides, la Creu Roja i diverses ONG que treballen amb les víctimes van remarcar la necessitat que el tractat doni la importància que mereixen als articles de caire humanitari. La CMC va concloure el seu Fòrum amb optimisme, basant-se en les lleis que sorgeixen a diferents països (Àustria i Bèlgica, per exemple) prohibint les bombes clúster.

Durant el primer dia de la Conferència de Viena es va discutir especialment la part del text del futur tractat de prohibició de les bombes clúster que fa referència a la neteja i destrucció de submunicions que queden al terreny un cop llançades les bombes de dispersió. Els països es van comprometre a netejar les zones contaminades per tal que tornin a ser d'ús civil al més aviat possible. En aquest punt el consens es va trencar en parlar del termini disponible per desenvolupar aquesta feina. Teòricament aquest temps seria de cinc anys a partir que el tractat entri en vigor, però països com el Regne Unit el troben massa curt. Finalment, la sessió va concloure amb l'anunci austríac de l'aprovació d'una llei que prohibeix la producció, ús, transferència i emmagatzematge d'aquestes municions. Tot i que aquest país no és productor de bombes clúster, sí que en té en estoc i aquesta llei l'obligarà a destruir-les, i serà un bon exemple per a molts altres països.

El segon dia de la Conferència de Viena va ser el més dens i important. La definició de les bombes de dispersió i la seva prohibició van generar un gran debat. Alguns països, com ara Alemanya, França, Regne Unit i els Països Baixos, van qüestionar el text de la Declaració de Viena, intentant diferenciar entre bombes de dispersió dolentes i bones, com si fos possible! Es basen en les seves característiques tècniques, en criteris de fiabilitat i precisió, acceptant, així sí, un percentatge estadístic de fallida. Però aquesta diferenciació va ser negada per un informe

Bomba de dispersió BME-330 produïda per Explosivos Alaveses S.A.

presentat per la CMC i elaborat per un grup de recerca armamentística noruec on es demostrava que aquests mecanismes d'autodestrucció en realitat no són fiables, amb dades referents al Líban. Sembla que una conclusió possible pot ser que, en cas d'haver-hi alguna excepció, el criteri aplicat serà que no causen un dany inacceptable a la població civil, una qüestió inacceptable, des d'un punt de vista humà, perquè: és que hi ha algun dany a la població civil fet per qualsevol tipus d'arma que sigui acceptable? Sembla que pels productors i pels militars que fan ús d'aquestes municions hi ha un nombre de vides que val la pena que es perdin per la salvació de les bombes clúster. No hi ha cap dubte que, quan parlaven d'acceptar un marge d'ineficàcia de l'u per cent, no es referien al fet que els morts i mutilats civils provocats per l'ús de les bombes de dispersió millorades tecnològicament fossin conciutadans seus. Finalment, hi va haver més consens pel que fa a la importància de l'assistència a les víctimes causades per les bombes clúster, una reacció previsible dels països productors, que se senten responsables de l'ajut a les víctimes que produeixen les bombes que no volen deixar de produir.

Així i tot, l'últim dia la sensació d'optimisme era palpable, tant per part dels estats promotors com de la CMC. La Conferència de Viena es va tancar amb un augment espectacular de la participació estatal (en total cent trenta-vuit estats representats) dels quals prop de cent ja s'han involucrat en el procés. Àfrica, amb cinquanta-tres països representats, demanà la prohibició total de les municions de dispersió, sense excepcions. Els vint-i-un països presents d'Amèrica Llatina, liderats per Argentina i Mèxic, però amb la important absència de

Brasil, productor d'aquestes municions, van estar molt a prop de presentar una posició comuna propera a la demanda de la prohibició total. Van mantenir també la proposta que ja van fer a Lima de fer de la seva regió una zona lliure de bombes de dispersió.

Un cop més, els estats occidentals van ser els que més problemes van posar al procés. Com hem dit abans, els països productors (amb el lideratge del Regne Unit, Alemanya i Suïssa) van centrar els seus discursos des d'un punt de vista militar, relegant a l'oblit la perspectiva humanitària. Els EUA, com s'esperava, no van assistir-hi, tal com va ocórrer amb altres grans productors mundials, com és el cas de la Xina i Rússia. En últim lloc cal destacar que la regió d'Àsia i del Pacífic ha acceptat gairebé la total prohibició d'aquestes bombes, malgrat que el Japó, en ser un dels productors mundials, ha optat per una postura semblant a la dels països occidentals.

Pel que fa a la societat civil, la CMC es mostrà encoratjada. Thomas Nash, el coordinador, va afirmar sentir-se més segur que mai respecte que el 2008 es firmarà el tractat. Segons Nash, ja no hi ha marxa enrere. Ara la mirada es dirigeix a Wellington, on el procés continuarà el proper febrer amb negociacions que s'espera que conclouguin a Dublín al maig i amb la cerimònia de la firma del Tractat de prohibició de les bombes de dispersió o clúster, a Oslo, abans que acabi 2008. La qüestió per resoldre és si serà un tractat que busqui salvar vides humanes o si, com pretenen els països productors i els seus assessors militars, salvarà les bombes clúster.

Jordi Calvo

S'ha legalitzat la guerra a Espanya?

La Llei orgànica 5/2005, de 17 de novembre, de la defensa nacional,¹ des d'ara LODN, ha regulat per primera vegada les actuacions de les Forces Armades a l'exterior. Segons l'art. 17.1 LODN, s'exigeix autorització del Congrés dels Diputats per ordenar operacions a l'exterior que no estiguin directament relacionades amb la defensa d'Espanya o l'interès nacional. Aquestes operacions han de complir les condicions establertes en l'art. 19 LODN, entre elles, que s'acordin per organitzacions internacionals de les quals Espanya forma part i que siguin conformes amb la Carta de les Nacions Unides.

De la regulació legal es dedueix clarament que no es necessita autorització del Congrés per a les operacions militars que estiguin directament relacionades amb la defensa d'Espanya o de l'interès nacional. Operacions que tampoc se subjecten expressament a la Carta de les Nacions Unides. Per tant, sembla que les operacions militars a l'exterior no se sotmeten a cap límit sempre que estiguin directament relacionades amb la defensa d'Espanya o l'interès nacional.

Quins són els interessos nacionals? Segons la *Revisió Estratègica de la Defensa*, els interessos nacionals de seguretat es classifiquen en vitals, estratègics i altres interessos.² Els interessos vitals es refereixen a la sobirania, la independència i integritat territorials d'Espanya i l'ordenament constitucional, la llibertat, la vida i la prosperitat dels espanyols.

Els interessos estratègics contribueixen decisivament a la garantia dels interessos vitals. Aquests interessos són: la contribució a la projecció d'estabilitat a través de l'OTAN i la Unió Europea, el manteniment de la pau i equilibri en el Mediterrani, el manteniment de la llibertat d'intercanvis i de comunicacions, la seguretat en el subministrament de recursos bàsics, la desaparició del terrorisme i la recuperació de la sobirania sobre Gibraltar.

Els altres interessos de la seguretat no tenen relació directa amb la seguretat d'Espanya. Dintre

d'aquests altres interessos s'inclou la consecució, de forma solidària, d'un ordre internacional estable, de pau, seguretat i respecte als drets humans. Les operacions d'ajut humanitari i la participació en determinades missions de pau en regions allunyades poden respondre a aquests interessos.

Aquesta enumeració tan àmplia dels interessos nacionals demostra la concepció exclusivament militar des de la qual s'han definit.

De la *Revisió Estratègica de la Defensa* es dedueix que una intervenció militar que tingués com a objectiu assegurar el subministrament de petroli pot estar directament vinculada amb l'interès nacional, ja que serviria per garantir la prosperitat dels espanyols i la seguretat en el subministrament de recursos bàsics. Fins i tot s'assenyala expressament que «les Forces Armades poden contribuir a reduir el risc de la interrupció de subministraments, com ja ha ocorregut en el passat, mitjançant intervencions que assegurin la continuïtat dels subministraments bàsics».³

Tropes espanyoles a l'Afganistan

1. Publicada en el BOE de 18 de novembre del 2005 (www.boe.es).

2. *Revisió Estratègica de la Defensa*, pàgines 129 a 135. Pot consultar-se a la pàgina web del Ministeri de Defensa, dins de la secció política de defensa (www.mde.es).

3. *Revisió Estratègica de la Defensa*, pàg. 148.

La LODN tampoc sotmet les operacions de legítima defensa a la Carta de les Nacions Unides. La Carta reconeix als estats el dret de legítima defensa en cas que sofreixin un atac armat (article 51), però no permet la legítima defensa preventiva, és a dir, no es permet que els estats reaccionin enfront de previsibles atacs armats que encara no s'han produït. La regulació continguda en la LODN pot obrir la porta al reconeixement de la legítima defensa preventiva en el dret espanyol. De nou ho reconeix expressament la Revisió Estratègica

Al Rei correspon declarar la guerra i fer la pau

de la Defensa en assenyalar que «per impedir qualsevol tipus d'agressió, les FAS haurien de realitzar accions de prevenció, dissuasió i totes aquelles que contribueixin al control d'una crisi, evitant que aquesta desemboqui en un conflicte armat. Així mateix, aquí ha de considerar-se qualsevol acció armada preventiva dirigida, com a últim recurs, a evitar l'agressió».⁴

En resum, en no establir-se cap límit a les operacions militars directament relacionades amb la defensa d'Espanya o de l'interès nacional, la LODN permet que s'utilitzi la guerra com un instrument més de la política, cosa que suposa una forta militarització de la política exterior.

Deixant a part l'espantall de la intervenció sobre l'illot de Julivert, sembla clar que cap govern espanyol portarà a terme pel seu compte actes militars d'agressió. La LODN pot atorgar cobertura a la participació de l'exèrcit espanyol en operacions militars acordades en el si de l'OTAN. Des de l'aprovació en 1999 del Nou Concepte Estratègic, l'OTAN s'ha convertit en una organització militar que pot actuar arreu del món, saltant-se la Carta de les Nacions Unides. És així com va succeir amb els bombardejos de l'OTAN a Sèrbia, en els quals van participar les Forces Armades espanyoles.

Les operacions militars directament relacionades amb la defensa d'Espanya o de l'interès nacional han de sotmetre's al contingut de la Carta de les Nacions Unides, que atribueix el monopoli de l'ús de la força al seu Consell de Seguretat. També han de complir el que estableix l'article 63.3 de la Constitució, segons el qual «Al rei correspon, amb l'autorització prèvia de les Corts Generals, declarar la guerra i fer la pau». La LODN pretén flexibilitzar aquests límits, pretén legalitzar la utilització de la guerra al marge del que estableixen la Carta de les Nacions Unides i la Constitució espanyola. Les guerres també es preparen amb l'ajuda de les lleis.⁵

Eduardo Melero

4. *Revisión Estratégica de la Defensa*, pág. 175.

5. Una anàlisi més profunda de les qüestions assenyalades en aquest article es troba en el treball de l'autor *La declaración de guerra en el ordenamiento jurídico español*, que pot descarregar-se gratuïtament a la pàgina web: www.justiciaipau.org/centredelas/index.php (secció llibres).

NOTÍCIES

Armes i malaltia mental

El congrés dels Estats Units va aprovar a la fi de desembre de 2007 una llei que introdueix una regulació en la venda d'armes de foc. Aquesta regulació denega el dret dels malalts mentals a tenir un arma de foc, introduint una sèrie de mesures que obliguen a comprovar els antecedents dels compradors. L'objectiu, segons assenyalen diverses fonts d'informació, és "millorar el sistema nacional de control d'antecedents criminals". Una lectura superficial de la notícia pot fer pensar que val més això que res, que sempre és bona una regulació encara que sigui escassa, però si es pensa un mica més enllà de llegir els titulars i la negreta, el tema ja no és tan simple. D'entrada és profundament injust i fals relacionar directament criminalitat, violència i malaltia mental, a la qual cosa desgraciadament ens tenen acostumats els mitjans de comunicació, siguin mes o menys "progressistes".

Aquesta llei és conseqüència directa de la commoció que va causar la matança ocorreguda el 16 d'abril de l'any passat a la universitat politècnica de Virgínia (USA). El també estudiant causant de la matança de 32 estudiants i professors, que posteriorment es va suïcidar, sofria evidentment una patologia mental, però la relació directa de malaltia mental i violència és estadísticament falsa, i en aquest tema hauria de ser prioritària la prohibició de la venda d'aquestes armes i una diferent pedagogia social a la criminalització indiscriminada i la estigmatització de col·lectius en situació de vulnerabilitat social a diferents nivells.

Sobre la relació dels mitjans de comunicació, la malaltia mental i la violència és molt allisonador consultar els documents publicats referent a

això per la Federació Espanyola d'Associacions de Familiars de Malalts Mentals (FEAFES), que es poden trobar en la seva pàgina web (www.feafes.com).

Rússia desenvolupa un nou míssil intercontinental

L'estat rus ha anunciat que està a punt de desplegar un nou míssil intercontinental, el Topol-M, un míssil autotransportat que pot situar-se en qualsevol lloc del territori rus. El projecte d'aquest míssil, que es va iniciar a principis dels anys 90, poc després de la desaparició de la Unió Soviètica, va ser reprès posteriorment i actualment serveix com a resposta a la insistència del govern de Washington de desenvolupar l'escut antimíssils a Europa oriental, en concret a Polònia i a la República Txeca. De fet aquest sistema de defensa antimíssils es una reedició de "la guerra de les galàxies" promoguda pel president Reagan els anys 80. L'argument nord-americà es basa en la prevenció davant un possible atac amb míssils des d'Iran o Corea del Nord. L'argument del Kremlin per al desenvolupament del Topol-M, un míssil capaç d'arribar als 10.000 quilòmetres, es justifica en la protecció davant la insistència del govern dels EUA de desenvolupar l'escut enfront de les seves pròpies fronteres. De fet en els dos casos són arguments similars als de l'època de la guerra freda, com similar és la incertesa que generen.

Rússia suspèn la seva participació en el pacte de control d'armes a Europa

Una altra conseqüència del propòsit del govern de Bush de desenvolupar l'escut antimíssils ha estat facilitar la suspensió de la participació de

Rússia en el tractat de Forces Armades Convencionals a Europa (FACE). Putin va signar a mitjan juliol de l'any passat un decret pel qual se suspenia "un dels pactes mes significatius del final de la guerra freda i que limitava el desplegament de forces pesades entre l'oceà Atlàntic i la serralada dels Urals" (La Vanguardia, 11/7/07). El govern rus, segons aquest diari, en el seu esforç per tornar a ocupar el seu paper de superpotència militar i política, i segons declaracions del propi president Putin, creu que el pacte no li permetia vigilar les seves fronteres, molt inestables des de la fi de la URSS.

Empresonat per denunciar el perill nuclear

El tècnic científic i activista antinuclear israelià Mordejai Vanunu va ser condemnat de nou el passat mes de juliol del 2007 per un tribunal de l'Estat d'Israel a sis mesos de presó (La Vanguardia, 3/7/07). El motiu va ser, segons el tribunal, violar la situació de llibertat condicional en què es trobava per connectar amb un mitjà de comunicació britànic, *The Sunday Times*.

Vanunu, de 52 anys i que va ser alliberat fa tres anys, va passar divuit anys de la seva vida a la presó per revelar al mateix periòdic britànic el programa nuclear militar de l'Estat d'Israel quan treballava a la central nuclear israeliana de Dimona, denunciant la producció de plutoni a aquesta central. L'Estat d'Israel sempre ha negat oficialment el seu potencial militar nuclear i no ha signat el Tractat de No Proliferació d'Armes Nuclears (TNP). No obstant això, un informe de la Federation of American Scientists (FAS) de l'any 2000 calcula que, a la fi dels anys 90 i segons dades d'agències nord-

americanes d'intel·ligència, l'Estat d'Israel podria posseir entre 100 i 200 caps nuclears, cosa que la converteix en la cinquena potència nuclear mundial.

Competència entre els EUA, Rússia i la UE per militaritzar el Pròxim Orient

I després els portaveus oficials parlen de dur la democràcia i la necessitat de pacificar la zona, però la veritat és que més enllà de les declaracions de bones intencions el mercat de les armes és més actiu que mai al Pròxim Orient.

Un exemple va ser la visita aquest estiu passat de la secretària d'Estat nord-americana Condoleezza Rice i el secretari de defensa Robert Gates als sis països del Consell de Cooperació del Golf (Aràbia Saudita, Kuwait, Qatar, Unió dels Emirats Àrabs, Bahrain i Oman). El motiu, un contracte de venda d'armes per valor de 20.000 milions de dòlars. La justificació, segons la secretària d'Estat, era contrarestar la influència negativa de AlQaeda, Hizbula, Síria i Iran. Com a contrapartida a la venda d'armes als països àrabs, s'assegurava una ajuda militar a Israel de 3.000 milions de dòlars anuals en

els pròxims 10 anys (*La Vanguardia* 19/8/07).

El que si que està clar és el bon temps per al complex militar industrial nord-americà i la situació explosiva que genera. L'Estat rus, per la seva banda, no vol ser menys, com va demostrar la visita aquest mateix any de Putin a l'Aràbia Saudita, Qatar i Jordània, país aquest últim al qual Rússia va vendre el 2006 armes per valor de 4.900 milions d'euros, segons l'Institut suec SIPRI. Actualment, els principals estats venedors d'armes als estats dels països que van del Marroc fins a Pakistan són, per aquest ordre: EUA, Rússia, Alemanya, França i Holanda.

Els negocis entre el president Sarkozy, el coronel Gaddafi, i l'Estat espanyol, per no ser menys

Una de les notícies destacades de final de l'estiu passat va ser l'alliberament de cinc infermeres búlgares i un metge que duïen vuit anys retingudes per l'Estat libi, acusades d'haver infectat el virus de la SIDA a més de 400 nens en un hospital de Bengasi, amb una actuació "estel·lar" del nou president de França, Nicolás Sarkozy. El que no va ser tan difós en un primer moment van ser les contrapartides

que han aparegut posteriorment. Poc després d'aquesta notícia es va difondre l'existència de dos contractes comercials amb França per valor de més de 300 milions d'euros. Contractes realitzats amb l'empresa francesa MBDA, filial d'EADS, consorci francoalemany espanyol d'Airbus que disposa d'una divisió d'armament. Són aquests contractes els primers realitzats després de l'aixecament de l'embargament el 2004 per la venda a l'Estat libi de míssils antitanc i de sistemes de comunicació per ràdio.

A principi de desembre de 2007, en la visita oficial de Gaddafi a París, es va confirmar aquesta operació, alhora que es van anunciar "un gran nombre d'acords comercials" en el sector armamentístic, y també acords en l'àmbit de l'energia nuclear civil, segons va informar Europa Press (Paris, 10/12/07).

Per altra banda, segons informa l'agència Associated Press (18/12/07), en la visita espectacular que va realitzar Gaddafi a l'Estat espanyol, entre els diferents acords comercials que es van signar se n'inclou un de 2.000 milions d'euros en el sector de la defensa i l'aeronàutica.

Col·laboradors: Francesc Benítez, Jordi Calvo, Jordi Foix, Tica Font, Xavier Garí, Tomàs Gisbert, Miquel González, Mark Juditz, Manuel Manonelles, Eduardo Melero, Arcadi Oliveres, Pere Ortega, Alejandro Pozo i Sabina Puig.

SI VOLS COL-LABORAR AMB NOSALTRES POTS FER-TE SOCI EN EL TELÈFON DE JUSTÍCIA I PAU: 93 317 61 77

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

L'import de la subscripció a **MATERIALS DE TREBALL** del CENTRE D'ESTUDIS PER A LA PAU JM DELÀS pel període d'un any (4 números) és de 6 € i es pot realitzar mitjançant:

- xec adjunt al butlletí
- ingrès a TRIODOS BANK, compte corrent n. 1491-0001-23-0030001541
[al fer l'ingrès, indicar que és una subscripció per a Materials de Treball]

Nom i cognoms

Adreça..... Localitat..... Codi postal

CENTRE D'ESTUDIS PER A LA PAU JM DELÀS DE JUSTÍCIA I PAU · Rivadeneyra 6, 10è · 08002 Barcelona · T. 93 317 61 77 · Fax 93 412 53 84
e-mail: delas@justiciaipau.org · www.justiciaipau.org/centredelas